

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30.07.2003, sp. zn. 5 To 66/2003, ECLI:CZ:VSOL:2003:5.TO.66.2003.1

Číslo: 35/2004

Právní věta: Jestliže proti rozsudku soudu prvního stupně podá odvolání toliko obviněný, rozhodnutím odvolacího soudu nemůže dojít ke zhoršení jeho postavení. Pokud proti rozhodnutí odvolacího soudu, který rozhodoval pouze na podkladě odvolání obviněného, podá v neprospěch obviněného nejvyšší státní zástupce dovolání, které Nejvyšší soud shledá důvodným, pak ani v dalším řízení následujícím po zrušení rozhodnutí odvolacího soudu Nejvyšším soudem nemůže dojít k vydání rozhodnutí, jímž by došlo ke zhoršení postavení obviněného oproti stavu vyplývajícímu z rozsudku soudu prvního stupně. I za této situace se uplatňuje zákaz reformace in peius (§ 259 odst. 4 tr. ř., § 264 odst. 2 tr. ř.).

Soud: Vrchní soud v Olomouci

Datum rozhodnutí: 30.07.2003

Spisová značka: 5 To 66/2003

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení o dovolání, Zákaz reformace in peius

Předpisy: § 259 odst. 4 tr. ř.
§ 265s tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Olomouci zamítl odvolání obžalovaného J. K. proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 10. 2002, sp. zn. 1 T 7/2002.

Z o d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 24. 10. 2002, sp. zn. 1 T 7/2002, byli obžalovaný J. K. a tehdy spoluobžalovaný M. R. uznáni vinnými trestným činem paděláním a pozměňováním peněz podle § 140 odst. 1 tr. zák., kterého se měli dopustit tím, že

1) obžalovaný M. R.

dne 8. 12. 2001 v Z., v bytě rodičů S. M., získal od tohoto barevnou reprodukcí zhotovený jednostranný padělek bankovky v hodnotě 1000 Kč a s tímto vědomím padělek používal v restauraci

v Z. k žertování, kam tento téhož dne přinesl,

2) obžalovaný J. K.

dne 8. 12. 2001 v restauraci v Z. za blíže nezjištěných okolností získal výše popsany padělek bankovky v hodnotě 1000 Kč a tento téhož dne kolem 18.00 hodin v herně v Z. předal za účelem rozměnění za bankovky nižší nominální hodnoty zaměstnanci herny J. M., ačkoliv původ i charakter bankovky jako padělku mu byl znám.

Za to byli odsouzeni obžalovaný M. R. podle § 140 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou let a podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. byl obžalovanému výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let. Obžalovaný J. K. byl odsouzen podle § 140 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání tří let a podle § 60a odst. 1, 2 tr. zák., za podmínek uvedených v § 58 odst. 1 tr. zák. byl obžalovanému výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání čtyř let, za současného vyslovení dohledu nad obžalovaným. Podle § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. bylo obžalovanému J. K. uloženo ochranné léčení protialkoholní ve formě ústavní.

Proti tomuto rozsudku podali oba jmenovaní odvolání s tím, že jejich jednání nemohlo naplnit skutkovou podstatu trestného činu podle § 140 tr. zák., když bankovka, kterou oba užili, zjevně nenaplňuje znaky bankovky padělané a jde toliko o jednostrannou napodobeninu bankovky, která nemohla být zaměněna s pravými penězi.

Vrchní soud v Olomouci projednal obě odvolání ve veřejném zasedání dne 17. 1. 2003 a k podaným odvoláním podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. zrušil rozsudek ohledně obou obžalovaných v celém rozsahu a za podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl tak, že se M. R. i J. K. podle § 226 písm. b) tr. ř. zprošťují obžaloby, když zde označené skutky nejsou trestnými činy. V rámci tohoto rozhodnutí vrchní soud konstatoval, že v řízení, které předcházelo vyhlášení napadeného rozsudku, nebyly zjištěny žádné takové podstatné vady, jimiž by byla porušena ustanovení, kterými se má zabezpečit objasnění věci nebo právo obhajoby a které by mohly mít vliv na správnost a zákonnost rozhodnutí, a za té situace tedy nebyl dán důvod k postupu podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. Vrchní soud také dospěl k závěru, že v dané trestní věci bylo provedeno dostatečně obsáhlé dokazování, provedené důkazy byly řádně hodnoceny a soud prvního stupně tak dospěl ke správným skutkovým závěrům. Tyto závěry pak lze plně využít v rámci nyní opakovaně projednávané věci, když v mezidobí nedošlo k dalšímu dokazování a tedy změně skutkového stavu. Své rozhodnutí o zproštění obou obžalovaných obžaloby opřel vrchní soud o jiné právní hodnocení celé věci, když zejména bankovku, kterou oba obžalovaní užili v rámci obžalobou popsaného jednání, nepovažoval za padělané peníze, ale toliko za napodobeninu pravých peněz, která nesplňovala všechna kritéria pro to, aby mohla být zaměněna za peníze pravé. V tomto směru nyní vrchní soud odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 17. 1. 2003, přičemž odkázat lze i na ty pasáže, v rámci kterých vrchní soud konstatuje a dovozuje pochybení soudu prvního stupně, pokud jde o právní kvalifikaci jednání obžalovaného J. K. ve smyslu § 140 odst. 1 tr. zák., ke které dospěl soud prvního stupně při použití ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák.

Proti rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 5 To 212/2002 ze dne 17. 1. 2003 pak podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch J. K. dovolání, o němž rozhodl Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 21. 5. 2003 pod sp. zn. [6 Tdo 491/2003](#) tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Vrchního soudu v Olomouci shora uvedený v části týkající se obviněného J. K., a podle § 265k odst. 2 tr. ř. i další rozhodnutí na zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Vrchnímu soudu v Olomouci, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Věc se tímto rozhodnutím, pokud jde o obžalovaného J. K., dostala zpět do stadia odvolacího řízení před vrchním soudem za situace, kdy věc spoluobžalovaného M. R. je již pravomocně ukončena a odvolací soud tak musí opětovně projednat a rozhodnout o opravném prostředku podaném obžalovaným J. K. Přitom, jak je výše uvedeno, pokud jde o přezkum řízení, jež rozsudku předcházelo, i hodnocení skutkového stavu věci, platí závěry odvolacího soudu, vyjádřené již v rozhodnutí ze dne 17. 1. 2003.

Pokud jde o právní hodnocení věci, dovolací soud ve výše již citovaném rozhodnutí zastává názor, že vrchní soud pochybil ve svých úvahách v tom směru, že dostatečně nevyhodnotil konkrétní okolnosti, za nichž obžalovaný J. K. předmětnou bankovku udal, a dostatečně se nezabýval odborným vyjádřením ČNB - zkušebny platidel k charakteru napodobeniny bankovky a její zaměnitelnosti s bankovkou pravou. Nejvyšší soud dovodil, že charakter napodobeniny bankovky nelze v daném případě posuzovat izolovaně, stejně jako její způsobilost porušit zákonem chráněný zájem nelze zvažovat bez posouzení konkrétních okolností případu. Není tak možné pominout materiální stránku jednání obžalovaného, jež má v kontextu posouzení napodobeniny předmětné bankovky zásadní význam.

S ohledem na vázanost vrchního soudu právním názorem dovolacího soudu vysloveným v jeho rozhodnutí tedy vrchní soud nově vyhodnotil skutečnosti týkající se jednání obžalovaného, kdy obviněný udal bankovku se záměrem získat majetkový prospěch, tuto předložil v přítmí herny tak, aby byla co nejspíše zaměněna za bankovku pravou, a osoba, od které je možno očekávat schopnost rozlišit padělek od zákonného platidla (v tomto případě pracovník herny, kde obžalovaný J. K. padělanou bankovku udal), ji od obžalovaného bez dalšího přijala. Je tak tedy nutno dospět k závěru, že bankovka udaná obžalovaným J. K. byla v tomto konkrétním případě schopna plnit funkci oběživa a byla tak způsobilá porušit zájem chráněný zákonem záležící v ochraně měny. Všechny tyto skutečnosti i s přihlédnutím k tomu, že jde o méně zdařilou napodobeninu bankovky, však zvyšují společenskou nebezpečnost jednání obžalovaného do té míry, že ten svým jednáním naplnil i materiální znak daného trestného činu, tedy jeho materiální stránku. Za tohoto stavu věci tedy není možno považovat odvolání podané obžalovaným J. K. za důvodné a nebylo mu tedy možno vyhovět.

K celé věci je pak třeba ještě opakovaně, ve shodě s již zrušeným rozsudkem odvolacího soudu ze dne 17. 1. 2003 pod sp. zn. 5 To 212/2002 a koneckonců i ve shodě s usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 5. 2003, konstatovat pochybení soudu prvního stupně, pokud jde o právní kvalifikaci jednání obžalovaného. Je nutno zdůraznit, že obžalovaný J. K. udal padělané peníze jako pravé a jeho jednání tak mělo být správně právně kvalifikováno podle § 140 odst. 2 tr. zák., neboť zde popsání jednání tvoří samostatnou skutkovou podstatu ve vztahu k ustanovení § 140 odst. 1 tr. zák., a nikoliv jeho kvalifikovanou skutkovou podstatu, k čemuž podle vlastního postupu dospěl soud prvního stupně. Je však třeba také dodat, že nápravu v tomto směru nemohl odvolací soud zjednat s ohledem na respektování zásady zákazu reformace in peius, když proti napadenému rozsudku soudu prvního stupně podal odvolání toliko obžalovaný, a nikoliv státní zástupce v jeho neprospěch, a naznačeným správným postupem vrchního i Nejvyššího soudu by došlo ke zhoršení postavení obžalovaného. Proto také odvolací soud postupoval v dané věci tak, jak vyplývá z výroku tohoto usnesení, když ani v otázce trestu, ani v otázce uloženého ochranného opatření obžalovanému neshledal odvolací soud pochybení ze strany soudu prvního stupně, které by mělo vést k nápravě jeho rozhodnutí ve smyslu § 258 odst. 1 písm. e) tr. ř. Samotné uložení ochranné léčby v jeho druhu i formě pak odpovídá zjištěním týkajícím se osoby obžalovaného J. K. a koresponduje i se závěry zpracovaného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.